

Vergaderjaar 2025–2026

26 448

Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 850

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 september 2025

UWV werkt aan de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. In dat kader doet UWV voortdurend onderzoek, waardoor meer inzicht wordt verkregen in zaken die wel en niet goed gaan. Dit verbeterde inzicht leidt ook vaker tot herstelacties. Potentiële herstelacties worden met mijn departement gedeeld en samen wordt dan gekeken naar de mogelijke omvang en oplossingsrichting. Als duidelijk is dat er sprake is van een herstelactie, informeer ik uw Kamer door middel van de Stand van de uitvoering. In de laatste Stand van de uitvoering¹ is uw Kamer geïnformeerd over de herstelactie die betrekking heeft op het verrekenen van inkomsten met Ziektewetuitkeringen (ZW-uitkeringen) en Wet arbeid en zorg uitkeringen (Wazo-uitkeringen) door UWV. Met deze brief informeer ik u op welke wijze UWV deze herstelactie uitvoert. Daarnaast geef ik u inzicht in enkele nieuwe herstelacties en geef ik een korte update van de hersteloperatie van de daglonen in de WIA.

Herstelactie inkomstenkorting

Zoals ook in de Stand van de uitvoering staat, is door onvoldoende borging in een ICT-systeem bij in totaal 52.000 ZW-uitkeringen de inkomstenkorting mogelijk niet (volledig) uitgevoerd tussen 2016 en maart 2025. Uitkeringsgerechtigden of hun werkgever hebben inkomsten doorgegeven, maar in een deel van de gevallen heeft UWV niets gedaan met die melding. Dat is niet goed. Het gevolg kan zijn dat er te veel uitkering is verstrekt. In een ander deel van de gevallen heeft UWV de doorgegeven inkomsten gekort op de uitkering en daarbij de uitkering omgezet in een voorschot. Daarvan is een voorschotbeschikking afgegeven maar vervolgens geen definitieve vaststelling gedaan. Als dit wel was gedaan, dan had kunnen blijken dat het ontvangen voorschot te

¹ Kamerstukken II, 2024–25, 26 448, nr. 845

laag of te hoog was geweest, en zou conform regulier proces een nabetaling of terugvordering zijn gestart.

In de Stand van de uitvoering staat verder dat UWV in een steekproef onder de 52.000 uitkeringen heeft vastgesteld dat in ongeveer een kwart van de gevallen de juiste uitkering is verstrekt, maar zonder definitieve beschikking. In de helft van de gevallen is te veel uitgekeerd (gemiddeld € 2.400) en in een kwart van de gevallen te weinig (gemiddeld € 1.300). Daarnaast staat in de Stand van de uitvoering dat er bij ongeveer 3.000² Wazo-uitkeringen het proces van inkomstenkorting onterecht is toegepast. Ook hier kan dit ervoor hebben gezorgd dat de uitkeringshoogte verkeerd is vastgesteld.

Aanpak

We hebben gezocht naar een aanpak om dit zo snel en zo goed mogelijk te corrigeren. Daarbij hebben we verschillende belangen afgewogen om tot een passende aanpak te komen. Het belang van uitkeringsgerechtigden en hun werkgevers heeft daarbij zwaar meegewogen, net zoals de uitvoerbaarheid voor UWV. Belangrijk element is daarnaast dat uitkeringsgerechtigden en werkgevers inkomsten hebben gemeld conform de inlichtingplicht. Het gaat voor het grootste gedeelte om situaties waarin de uitkeringsgerechtigden en werkgevers³ te veel uitkering hebben ontvangen, en bij correctie dus te maken zouden krijgen met een terugvordering. Het kon daarbij voor uitkeringsgerechtigden duidelijk zijn dat de doorgegeven inkomsten in de regel zouden moeten leiden tot een lagere uitkering.

Een ander element dat bij de opzet van de herstelactie is meegewogen is dat een groot deel van de uitkeringen al (enkele jaren geleden) is beëindigd en dat de ZW-uitkering en Wazo-uitkering relatief kortdurende uitkeringen zijn. De impact van het niet juist verrekenen van de inkomsten is daardoor minder groot dan bij bijvoorbeeld de dagloonfout in de WIA, waar mensen langdurig recht hebben op een uitkering en waarbij de meeste uitkeringen nog doorlopen.

Daarom is besloten alleen lopende uitkeringen en uitkeringen die minder dan zes maanden geleden zijn beëindigd ambtshalve te herzien. Voor veruit de meeste uitkeringsgerechtigden pakt deze afbakening in hun voordeel uit. Uitkeringsgerechtigden waarbij de inkomsten niet verrekend zijn, of die een te hoog voorschot hebben gekregen, krijgen immers niet na een lange periode te maken met een terugvordering. Voor een aantal uitkeringsgerechtigden waar het voorschot te laag is vastgesteld, betekent dit dat ze niet ambtshalve een nabetaling ontvangen. Met het oog op de uitvoerbaarheid van andere lopende herstelacties acht ik toepassing van deze beperkte terugkijktermijn van zes maanden noodzakelijk en gerechtvaardigd. Deze afbakening betekent dat UWV in totaal 593 uitkeringen op juistheid onderzoekt. Mensen kunnen wel altijd zelf een herzieningsverzoek doen als zij denken dat hun uitkering destijds verkeerd was vastgesteld, ook als hun uitkering meer dan zes maanden geleden is beëindigd.

UWV is 28 juli 2025 gestart met het ambtshalve herzien van de lopende uitkeringen en uitkeringen die minder dan zes maanden geleden zijn beëindigd. Het gaat om 203 lopende en 378 beëindigde ZW-uitkeringen en

² Ca. 90% van de Wazo-gevallen zijn van vóór 2020

³ UWV kan de ZW-uitkering van een zieke werknemer aan de werkgever betalen waar hij/zij in dienst is. De werkgever verrekent de uitkering met het loon dat die aan de werknemer doorbetaalt.

Terugvordering en nabetaling

Als blijkt dat iemand te veel uitkering heeft ontvangen, moet UWV in beginsel terugvorderen. Er is geen juridische grond om op voorhand af te zien van terugvordering. Nu mensen hier wel inkomsten aan UWV hebben doorgegeven, is het aannemelijk dat mensen het juiste hebben gedaan en voldaan hebben aan hun inlichtingenplicht. Aan de andere kant konden mensen redelijkerwijs weten dat ze te veel uitkering ontvingen, omdat inkomsten in de regel leiden tot een lagere uitkering. Hierin verschilt deze herstelactie wezenlijk van onder andere de hersteloperatie WIA-daglonen.

UWV heeft niet in alle gevallen tijdig gereageerd op de signalen van inkomsten. Daarom past UWV hier de zogenaamde zesmaandenjurisprudentie toe als het tot een terugvordering komt.⁴ Dit houdt in dat de terugvordering beperkt blijft tot de eerste zes maanden nadat de uitkeringsgerechtigde of zijn werkgever de inkomsten bij UWV gemeld heeft en de periode voorafgaand aan deze melding. Daarnaast heeft UWV de ruimte om in een individueel geval, vanwege dringende redenen, geheel of gedeeltelijk af te zien van terugvordering.

Als UWV een uitkering herziert, heeft UWV altijd eerst contact met de uitkeringsgerechtigde of werkgever en levert UWV (pro)actief maatwerk. Als de uitkeringsgerechtigde te weinig uitkering heeft ontvangen kan hij zelf bepalen of hij een nabetaling wil ontvangen. Een nabetaling kan namelijk onder meer effect hebben op toeslagen van de Belastingdienst. UWV biedt een budgetcoach aan, zodat de uitkeringsgerechtigde ondersteund wordt in het overzien van de financiële effecten van de nabetaling.

Samenloop hersteloperatie WIA-daglonen

De afbakening van deze herstelactie leidt ertoe dat er bij 45 uitkeringen mogelijke overlap is met de uitkeringen van de hersteloperatie WIA-daglonen. Het gaat om mensen waarvan de uitkering wordt herzien naar aanleiding van deze herstelactie én van wie daarnaast het dossier in het kader van de hersteloperatie WIA-daglonen ook gecontroleerd gaat worden. Om te voorkomen dat mensen met opeenvolgende correcties te maken krijgen, corrigeert UWV deze uitkeringen in de hersteloperatie WIA-daglonen.

Herstelactie dagloon ZW en Wazo

Naar aanleiding van het doorlopende kwaliteitsonderzoek heeft UWV laten weten dat het dagloon in specifieke situaties mogelijk verkeerd berekend is bij ZW- en Wazo-uitkeringen. Het blijkt dat in een aantal gevallen een aanvulling van een werkgever op de uitkering niet goed is verwerkt bij de vaststelling van het dagloon voor een volgende ZW-uitkering. Ik ben met UWV in gesprek over de omvang en aanpak van deze herstelactie. In de eerstvolgende Stand van de uitvoering zal ik uw Kamer nader informeren. Deze herstelactie heeft overlap met een deel van de doelgroep van de hierboven beschreven herstelactie inkomstenkorting. Het gaat om 68 mensen die mogelijk door beide herstelacties worden geraakt. Deze uitkeringen worden voor nu buiten de herstelactie inkomstenkorting gehouden totdat er ook voor deze herstelactie een aanpak is.

⁴ Zie bijvoorbeeld ECLI:NL:CRVB:2015:3571. Het voornemen is om deze jurisprudentie te codificeren in het wetsvoorstel Handhaving sociale zekerheid: Kamerstukken II, 36 785.

Herstelactie leeftijdsherziening ZW

UWV heeft geconstateerd dat de leeftijdsherziening bij de vaststelling van het dagloon ZW soms niet of niet correct is uitgevoerd. Voor uitkeringsgerechtigden jonger dan 21 jaar moet UWV bij elke verjaardag controleren dat het dagloon niet lager is dan het minimumloon passend bij de leeftijd van de uitkeringsgerechtigde. UWV heeft vastgesteld dat er geen overlap is met de doelgroep van de herstelactie inkomstenkorting. Ook hier geldt dat uw Kamer bij de eerstvolgende Stand van de uitvoering nader geïnformeerd wordt.

Herstelactie voorschotten ZW

UWV heeft geconstateerd dat het proces rond de verstrekking van voorschotten in de ZW niet altijd correct is verlopen. Ik ben met UWV in gesprek over de omvang en aanpak van deze herstelactie. Uw Kamer wordt hierover in de eerstvolgende Stand van de uitvoering nader geïnformeerd.

Hersteloperatie WIA-daglone

In juli 2025 is uw Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van de hersteloperatie die is gericht op het herstellen van fouten die zijn gemaakt bij de vaststelling van het dagloon bij WIA-uitkeringen in de periode 2020–2024. In de Kamerbrief staat dat de 43.000 uitkeringen waarbij er mogelijk sprake is van een onjuiste vaststelling van het dagloon, handmatig door UWV worden onderzocht (Kamerstuk 26 448, nr. 848). Het is in het belang van uitkeringsgerechtigden die dit betreft dat zij hierover zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen.

Op dit moment informeert UWV cliënten wanneer uit het handmatig onderzoek blijkt dat het dagloon correct is vastgesteld. Dit om zekerheid te bieden waar dit mogelijk is. Momenteel betreft dit enkele honderden mensen en de reacties van deze cliënten zijn grotendeels positief. Omdat het handmatige controleproces recent gestart is, heeft UWV nog onvoldoende inzicht om een inschatting te kunnen geven van de grootte van de groep cliënten waarbij er sprake is van een correct vastgesteld dagloon. Uw Kamer wordt in het najaar van 2025 opnieuw geïnformeerd over de stand van zaken van deze hersteloperatie.

Tot slot

Naast het herstellen van de fouten werkt UWV aan het verbeteren van de kwaliteit van de sociaal-medische dienstverlening. Het op orde brengen van de kwaliteit binnen UWV vormt een van de kernpunten van het herstel. In de brief van 11 juli jl. (Kamerstuk 26 448, nr. 848) is uiteengezet welke acties in gezamenlijkheid worden ondernomen om de kwaliteit en de kwaliteitsborging op orde te brengen en het vertrouwen te herstellen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
M.L.J. Paul